

НАСТАВНО – НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА БЕЗБЕДНОСТИ

Одлуком Наставно.научног већа Факултета безбедности бр. 1043/57 од 14.12.2006. године одређен сам за рецензента писаног материјала др Драгане Дулић, ред. професора, под називом „Мировне и хуманитарне операције“. Након читања добијеног материјала, о истом подносим следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Материјал „Мировне и хуманитарне операције“ аутора др Драгане Дулић ред. професора написан је на 311 страница чистог текста и 42 странице литературе са 692 наслова. Поједине целине текста се позивају на литературу, или се додатно објашњавају, унутар 518 фуснота. Целокупни текст је подељен на три дела и то:

- I део: Цивилно војни односи, са 12 наслова;
- II део: Мировне операције, са 13 наслова и
- III део: Хуманитарне операције, са 8 наслова.

2. У првом делу аутор обрађује цивилно-војне односе са становишта мировних и хуманитарних операција. Објашњава значење појма „цивилно-војни односи“ позивајући се на експерте из ове области почев од Хантингтона, Јановица и других дајући свој коментар за поједине целине. У наставку објашњава карактер оружаних сукоба, улогу војске у заштити цивила и развој цивилно-војне сарадње. Сви наслови су значајни за даљу разраду тема из 2. и 3. дела. Међутим, по мом мишљењу посебно значајне целине су целине које обрађују карактеристике савремених оружаних сукоба, све веће учешће војске у хуманитарним активностима и сарадњу између цивилне и војне структуре у данашњим условима.

3. Други део обрађује проблематику мировних операција. Започиње се са теоретским поставкама мировних операција, таксономијом, терминологијом и логиком мировних операција. Даље се обрађују сви битни аспекти мировних операција завршавајући са карактеристикама савремених мировних операција. Из овог дела издвојио бих две целине које сматрам веома битним. Прва је целина о терминологији мировних операција, јер се данас један појам често тумачи на различите начине. У монографији је дат преглед одређених појмова, објашњења шта они у суштини значе и како их поједини аутори тумаче. Сматрам да је ово значајно како са становишта теорије мировних операција тако и са становишта даље разраде и тумачења ове проблематике. Друга је целина о принципима мировних операција. Има их укупно 7. О њима би требало водити рачуна и придржавати их се, али у пракси то често није тако.

4. Трећи део обрађује проблематику хуманитарних операција. Објашњава се појам „хуманитаризма“, његов концепт и карактеристике, објашњава се хуманитарни систем и

дају се битни елементи теорије праведног рата и однос са мировно-хуманитарном операцијом. Из овог дела, по мом мишљењу, посебно значајне су следеће целине: Прво, део о хуманитарним принципима (укупно 7) и о карактеристикама новог хуманитаризма (укупно 20). Ово је детаљно објашњено, коментарисано и илустровано бројним примерима и бројчаним подацима. Друго, на сличан начин су обрађене карактеристике (укупно 9) савременог хуманитарног система. Треће је целина о теорији праведног рата. Правила су груписана у 3 групе: „*ius ad bellum*“, „*ius in bello*“ и „*ius post bellum*“, који се односе на ситуације пре борбених дејстава, за време рата и по окончању рата. Даје се однос теорије праведног рата и хуманитарне интервенције. Дају се и коментаришу савремене поставке о тзв. праву на хуманитарне интервенције, како се тумачи појам суверенитета државе при предузимању хуманитарне интервенције, који је легитимитет хуманитарних интервенција и који услови треба да буду испуњени да би хуманитарна интервенција имала легитимност.

5. Анализирајући комплетан текст, начин обраде и стил писања очигледно је да је аутор врстан познавалац проблематике мировних и хуманитарних операција. Коришћена је обимна литература из које су извучене битне информације и сложене на изузетно прецизан и коректан начин. Но, није дата само интерпретација информација из литературе, већ и лични коментар, сопствена размишљања и научна сазнања кроз које се манифестује величина научног стваралаштва и обиље знања аутора.

6. Сматрам да је материјал коректан по структури и презентованом тексту и не треба ни у каквом смислу да се коригује. Дао бих следеће сугестије без обавезе да их аутор прихвати:

6.1. У тачки 6 првог дела, када се говори о карактеру нових оружаних сукоба, можда би могло као конкретни примери да се обраде интервенције на Косову и Метохији и у Ираку. Ово због тога што су оправдања за интервенције била хуманитарног карактера, а стварни разлози су били други. Овакав додатак би био потпуно у сагласности са датим текстом, а садржајно би га само обогатио.

6.2. У тачки 13 другог дела, на страни 177, где се говори о учешћу наших припадника у мировним мисијама, могло би текст да се допуни са: (1) на основу ког нормативног документа се упућују наши припадници у мировне мисије; (2) које задатке могу да обављају; (3) ко може да иде у мировне мисије и под којим условима и (3) које су конкретне мировне мисије где су тренутно укључени наши припадници.

6.3. Предлажем да се на почетку или крају унесе преглед скраћеница. Ово због разлога што су бројне скраћенице настале од оригиналног енглеског назива, за један део ни у тексту нису дати пуни називи, а читаоцима ће неки од назива остати непознат.

7. Предлажем да се писани материјал „**Мировне и хуманитарне операције**“ аутора **проф. др Драгане Дулић** прихвати као **монографија** и да се покрене процедура за штампање.

РЕЦЕНЗЕНТ

др Милоје Цветковић, ред. професор
